

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІФІ «ОЮА»

проф. Роман САВЧУК

«12» грудня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС
ОК 21**

рівень вищої освіти
ступінь вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітня програма

**перший (бакалаврський)
бакалавр
26 Цивільна безпека (К Безпека та оборона)
262 Правоохоронна діяльність (К9 Правоохоронна діяльність)
Правоохоронна діяльність**

Розробники програми: к.ю.н., доц. Джуган Вікторія Олегівна

Затверджено на засіданні кафедри цивільного та господарського права і процесу
(протокол № 1 від 27.08.2025 р.) та актуалізовано, відповідно до рішення
Вченої ради (протокол № 5 від 12.12.2025 р.)

Завідувач кафедри цивільного та
господарського права і процесу

Андрій РОМАНЮК

Керівник навчального відділу

Ірина ЯЦКІВ

Гарант освітньої програми

Сергій ТОМИН

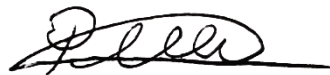
Науково-методична рада (протокол № 3 від 12.12.2025 р.)

Голова науково-методичної
ради

Олександр ФЕЛИК

Заступник директора

Олександр ФЕЛИК

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Опис освітнього компонента

Назва освітнього компонента	<u>Цивільне право та процес</u> <u>Civil law and procedure</u>
------------------------------------	---

Освітня програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» (галузі знань К «Безпека та оборона» за спеціальністю К9 «Правоохоронна діяльність» – в редакції постанови КМУ від 30.08.2024 р. № 1021 для набору з 2025 року включно)
-------------------------	--

Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг, кредит / год
перший (бакалаврський) рівень	Денна, заочна форма навчання	О	2	3	денна ф/н – 3/90, заочна ф/н – 3/90
Короткий опис предметної сфери	<p>Навчальна дисципліна «Цивільне право та процес» є обов'язковим компонентом професійної підготовки бакалаврів спеціальності «Правоохоронна діяльність», що спрямована на опанування норм права, які регулюють особисті немайнові та майнові відносини, а також процесуальні правовідносини, що виникають у зв'язку з розглядом та вирішенням цивільних справ у судах.</p> <p>Вивчення дисципліни передбачає ґрунтовне засвоєння загальних засад цивільного права, інститутів речового права, спадкового права, особистих немайнових прав суб'єктів, договірної та позадоговірної права; загальних засад цивільного процесуального права, принципів судочинства, правил цивільної юрисдикції, суб'єктного складу та правового статусу суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин, порядку здійснення різних видів цивільного судочинства та їх окремих стадій, а також отримання практичних базових навичок підготовки цивільно-правових правочинів, процесуальних документів та вчинення процесуальних дій.</p> <p>Систему дисципліни складають теми, що розкривають особливості та методи правового регулювання особистих немайнових та майнових відносин у поєднанні з правовим механізмом захисту цих прав у цивільному судочинстві. Зокрема, розглядаються правові конструкції цивільних договорів, процедурні аспекти розгляду справ у судах усіх інстанцій, а також специфіка виконання судових рішень.</p> <p>Знання, отримані під час вивчення курсу, забезпечують фундаментальну підготовку для майбутньої практичної діяльності працівників правоохоронних органів, дозволяючи вільно орієнтуватися в умовах динамічного оновлення національного цивільного та цивільно-процесуального законодавства.</p>				

Викладач освітнього компонента	Джуган Вікторія Олегівна Доцент кафедри цивільного та господарського права і процесу Івано-Франківського інституту «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 215 victoria.dzhuhan@gmail.com
---------------------------------------	---

Мова викладання	Українська
------------------------	------------

Передумови	Вивчення навчальної дисципліни «Загальна теорія держави і права», «Історія держави і права», «Конституційне право», «Міжнародні стандарти захисту прав людини», «Захист інформації з обмеженим доступом», «Інформаційні та комунікаційні технології».
-------------------	---

Постреквізити	Є підґрунтям подальшого вивчення дисциплін «Адміністративне право», «Кримінальне право» та «Кримінологія».
----------------------	--

2. Структура освітнього компонента

Види навантаження	Денна форма год.	Заочна форма год.
Кількість кредитів / год	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т. ч.:	40	14
• лекційні заняття, год.	20	8
• практичні/семінарські заняття, год.	20	6
Усього годин самостійної роботи, у т. ч.:	50	76
• індивідуальне науково-дослідне завдання, год.	15	15
• підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів, год.	35	61
Екзамен	+	+
Залік	-	-

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета навчальної дисципліни	<p>Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на підготовку висококваліфікованих фахівців у правоохоронних органах, діяльність яких, зокрема, пов'язана із забезпеченням законності у сфері приватних відносин та захистом прав суб'єктів цивільного та цивільно-процесуального права.</p> <p>Основна мета вивчення навчальної дисципліни полягає у поглибленому теоретичному розумінні цивілістики як базового концепту регулювання приватних відносин, а також у формуванні прикладних знань щодо здійснення цивільного судочинства. Це передбачає опанування матеріальної основи регулювання особистих немайнових та майнових прав, а також вивчення порядку розгляду справ у судах, реалізації права на справедливий суд у контексті цивільної юрисдикції та набуття базових навичок підготовки процесуальних документів і вчинення процесуальних дій.</p>
Завдання навчальної дисципліни	<p>Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти системи знань, умінь та навичок, що відповідають професійно-кваліфікаційним характеристикам фахівців правоохоронних органів та забезпечують ефективне виконання ними службових обов'язків у сфері приватного та публічного права.</p>

Результати освітнього компонента				
Сим вол РН	Внаслідок вивчення ОК студент буде здатним продемонструвати такі результати навчання:	Посилання на символ ПРН	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення РН
1	Формування знань про історичний та соціальний контекст розвитку цивілістики, сучасні правові доктрини та принципи функціонування національної правової системи у сфері приватних та публічних правовідносин; про доктрини правосуддя, зокрема, судочинства у цивільних справах, його змісту, видів і стадій.	ПРН 1, 3, 11, 14	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
2	Засвоєння знань понятійного апарату цивільного та цивільного процесуального права; розуміння змісту прав і обов'язків суб'єктів та учасників цивільного та цивільного права та процесу; етичних норм їх поведінки при виконанні професійних обов'язків.	ПРН 3, 6, 7, 8, 10, 11, 20, 21	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
3	Удосконалення знань чинного цивільного та цивільно-процесуального законодавства, а також знань та умінь здійснювати пошук інформації, аналізувати діюче законодавство (КУ, ЦКУ, ЦПКУ) та судову практику для повноцінного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.	ПРН 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 21	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
4	Вироблення навичок виокремлювати значущі факти, формулювати гіпотези, виявляти причинно-наслідкові зв'язки та формувати обґрунтовані правові висновки для прийняття рішень у цивільних справах.	ПРН 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 21	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
5	Формування вміння розробляти тексти документів	ПРН 3, 4, 5, 6, 7,	Лекції, семінарські	Екзамен, поточне оцінювання на

	(правочинів, процесуальних документів) та грамотно оформляти процесуальні документи, що можуть використовуватися в професійній діяльності правоохоронця.	8, 10, 11, 21	заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	семінарських/практичних заняттях
6	Оволодіння методами превентивної комунікації та взаємодії з суб'єктами забезпечення безпеки, фізичними та юридичними особами з метою захисту цивільних прав суб'єктів від загроз.	ПРН 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 21	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
7	Здатність використовувати інформаційні системи, бази даних та технології захисту інформації для моніторингу дотримання вимог законодавства та виконання завдань у сфері правопорядку.	ПРН 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 21	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
8	Набуття вміння ефективно діяти у стандартних та складних ситуаціях, оцінювати оперативну обстановку та застосовувати превентивні заходи для усунення загроз цивільним правам та майну.	ПРН 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 16, 20, 21	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
9	Виробити вміння контролювати дотримання вимог законодавства у сфері правопорядку, розв'язувати складні задачі щодо надання адміністративних послуг та правової охорони об'єктів цивільних прав.	ПРН 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 20, 21	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях

Зв'язок з програмними результатами навчання

Шифр програмного РН	Результати навчання цього ОК деталізують такі програмні результати навчання:
РН1	Розуміти історичний, соціальний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.
РН2	Вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності.
РН3	Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

PH4	Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.
PH5	Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами.
PH6	Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.
PH7	Взаємодіяти із суб'єктами забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, а також здійснювати комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.
PH8	Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.
PH9	Використовувати інформаційно-комунікаційні системи та інші інформаційні ресурси, у тому числі ті, що мають технічний та криптографічний захист, поштовий зв'язок спеціального призначення, фельд'єгерський зв'язок, системи цифрового зв'язку суб'єктів сектору безпеки і оборони з метою виконання професійних завдань у сфері правоохоронної діяльності.
PH10	Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
PH11	Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
PH14	Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.
PH16	Застосовувати превентивні та примусові заходи, спрямовані на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб, публічному (громадському) порядку та безпеці, майну, законним інтересам держави, які виникли (або можуть виникнути) внаслідок учинення кримінальних або адміністративних правопорушень.
PH20	Контролювати в межах повноважень стан дотримання фізичними та юридичними особами вимог дозвільної системи, правил дорожнього руху, а також інших вимог законодавства у сфері правопорядку.
PH21	Організовувати та здійснювати заходи щодо дотримання режиму секретності та захисту інформації.

Формування та розвиток компетентностей	
Посилання на шифр комп-сті	Вивчення ОК передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:
ІК	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.
ЗК1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК4	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК5	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК6	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
ЗК7	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК8	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК9	Здатність працювати в команді.

ЗК10	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК12	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
СК1	Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.
СК3	Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.
СК4	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.
СК5	Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
СК8	Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань.
СК12	Здатність забезпечувати відповідно до посадових обов'язків охорону об'єктів державної власності, державну охорону органів державної влади України та безпеку взятих під захист осіб, охорону фізичних осіб та об'єктів приватної і комунальної власності.
СК17	Здатність забезпечувати охорону державної таємниці та працювати з носіями інформації з обмеженим доступом.

Технологія навчання	Змішане навчання (аудиторне навчання, поєднане із частковим застосуванням електронного навчання і дистанційних технологій)
---------------------	--

4. Програма та тематичний план освітнього компонента

Програма освітнього компонента	<u>Цивільне право та процес</u> <u>Civil law and procedure</u>
--------------------------------	---

Лекційні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на ПРН дисципліни	ДФ год.	ЗФ Год
Тема 1.	Поняття цивільного права та цивільних правовідносин.	ПРН 1, 3, 6, 8, 10, 11, 14	2	2
Тема 2.	Речове право	ПРН 3, 4, 8, 9, 11, 16, 20	2	-
Тема 3.	Поняття, види та охорона особистих немайнових прав	ПРН 3, 6, 7, 8, 10, 16, 21	2	-
Тема 4.	Зобов'язальне право.	ПРН 2, 3, 4, 5, 8, 10, 16	2	2
Тема 5.	Спадкове право.	ПРН 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 14	2	-
Тема 6.	Поняття цивільного процесуального права та цивільних процесуальних правовідносин. Цивільна юрисдикція. Процесуальні строки.	ПРН 1, 3, 8, 10, 11, 14, 21	2	2

Тема 7.	Позов. Позовне провадження.	ПРН 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 21	2	2
Тема 8.	Наказне провадження. Окреме провадження.	ПРН 3, 4, 8, 10, 11, 14, 16, 21	2	-
Тема 9.	Перегляд судових рішень.	ПРН 3, 4, 7, 8, 9, 10, 16	2	-
Тема 10.	Виконання судових рішень у цивільних справах.	ПРН 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 14, 21	2	-
Всього			20	8

Практичні, семінарські, лабораторні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на ПРН дисципліни	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Поняття цивільного права та цивільних правовідносин.	ПРН 1, 3, 6, 8, 10, 11, 14	2	-
Тема 2.	Речове право	ПРН 3, 4, 8, 9, 11, 16, 20	2	2
Тема 3.	Поняття, види та охорона особистих немайнових прав	ПРН 3, 6, 7, 8, 10, 16, 21	2	-
Тема 4.	Зобов'язальне право.	ПРН 2, 3, 4, 5, 8, 10, 16	2	-
Тема 5.	Спадкове право.	ПРН 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 14	2	-
Тема 6.	Поняття цивільного процесуального права та цивільних процесуальних правовідносин. Цивільна юрисдикція. Процесуальні строки.	ПРН 1, 3, 8, 10, 11, 14, 21	2	2
Тема 7.	Позов. Позовне провадження.	ПРН 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 21	2	2
Тема 8.	Наказне провадження. Окреме провадження.	ПРН 3, 4, 8, 10, 11, 14, 16, 21	2	-
Тема 9.	Перегляд судових рішень.	ПРН 3, 4, 7, 8, 9, 10, 16	2	-
Тема 10.	Виконання судових рішень у цивільних справах.	ПРН 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 14, 21	2	-
Всього			20	6

Самостійна робота				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	ДФН	ЗФН
Тема 1.	Поняття цивільного права та цивільних правовідносин.	ПРН 1, 3, 6, 8, 10, 11, 14	3	6

Тема2.	Речове право.	ПРН 3, 4, 8, 9, 11, 16, 20	2	6
Тема3.	Поняття, види та охорона особистих немайнових прав.	ПРН 3, 6, 7, 8, 10, 16, 21	3	5
Тема4.	Зобов'язальне право.	ПРН 2, 3, 4, 5, 8, 10, 16	3	5
Тема5.	Спадкове право.	ПРН 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 14	3	5
Тема6.	Поняття цивільного процесуального права та цивільних процесуальних правовідносин. Цивільна юрисдикція. Процесуальні строки.	ПРН 1, 3, 8, 10, 11, 14, 21	3	5
Тема7.	Позов. Позовне провадження.	ПРН 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 21	3	6
Тема 8.	Наказне провадження. Окреме провадження.	ПРН 3, 4, 8, 10, 11, 14, 16, 21	3	6
Тема 9.	Перегляд судових рішень.	ПРН 3, 4, 7, 8, 9, 10, 16	3	6
Тема 10.	Виконання судових рішень у цивільних справах.	ПРН 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 14, 21	3	5
Підготовка до семестрового контролю			6	6
Всього			35	61

Індивідуальні завдання				
Символ одиниці змісту	Опис змісту індивідуального завдання	Посилання на ПРН ОК	ДФ год.	ЗФ год.
1.	Підготовка есе, реферату (тез доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Есе та/або реферат (доповідь) являє собою інформаційне повідомлення, результат індивідуальної думки та враження з поглибленого дослідження індивідуально обраної здобувачем теми (окремих питань навчальної дисципліни) та має бути підкріпленим науково-літературною базою та/або прикладами із практики.	ПРН 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 20, 21	8	8
2.	Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою та підготовка доповіді, у якій дається зведена характеристика певного питання, проблеми, теми, що базується на інформації, здобутій із документів.	ПРН 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 20, 21	7	7
Всього			15	15

5. Ресурси для навчання	
Список основних джерел	1. Аврамова О.Є., Вакулович Е.В., Горбенко А.С. та ін. Цивільне право. Особлива частина: навч. посіб.; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарєва; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2023. 420 с. 2. Аврамова О.Є. Цивільне право. Загальна частина: навч. посіб.; за заг.

- ред. С.О. Сліпченка, О.Л. Зайцева; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 332 с.
3. Актуальні проблеми приватного права: навчальний посібник / кол. авт.: І.В. Чеховська, Ю.Ю. Рябченко, В.А. Миколаєць та ін.; Державний податковий університет. Ірпінь, 2024. 306 с.
4. Бабанли Р.Ш., Грабован О.О. Загальні питання розуміння і застосування практики ЄСПЛ. Т. 1. Київ: Норма права, 2022. 544 с.
5. Баранова Л.М., Дуденко Т.В. та ін. Цивільне право України: підручник. Частина загальна / за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: 2024. 568 с.
6. Білоусов Ю.В. Цивільний процес України [Текст] : підручник / [Білоусов Ю.В. та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. М. М. Ясинка. - К. : Правова єдність : Алерта, 2014. - 743 с.
7. Борисова В.І., Іванова К.Ю., Карнаух Б.П., Ходико Ю.Є. Цивільне право України: навчальний посібник для складання вступного випробування в магістратуру у формі ЗНО. К.: Право, 2021. 396 с.
8. Вавженчук С.Я. Договірне право: підручник: у 2 т. Т. І. Харків: Право, 2022. 632 с.
9. Ваганова І.М. Публічні договори та договори приєднання у цивільному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 126-128.
10. Грабар Н.М., Парасюк В.М., Парасюк М.В. Цивільне право України (Особлива частина) (у схемах та таблицях): навч. посіб. Львів: Растр-7, 2021. 467 с.
11. Давидова І.В., Харитонов Є.О. Цивільне право України: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Одеса: Гельветика, 2021. 388 с.
12. Дзера О.В. Договірне право України. Загальна частина: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2022. 896 с.
13. Дзера О.В. Цивільно-правова наука і практика. Збірник науково-правових (консультативних, експертних) висновків. К.: Алерта, 2023. 572 с.
14. Сфремова І.Ю., Ломакіна І.В. Цивільне право (загальна частина): навч. посіб. у схемах. Біла Церква: БНАУ, 2023. 122 с.
15. Карнаух Б.П. Причинний зв'язок у деліктному праві: монографія. К.: ЕКУС, 2025. 464 с.
16. Договори в умовах миру та війни (до 90-річчя з дня народження В. Луця): матеріали Всеукр. наук. конф. (Одеса, 11 грудня 2023 р.) / за заг. ред. Є. Харитонова, І. Давидової; НУ «ОЮА». Одеса: Фенікс, 2023. 241 с.
17. Дутко А.О., Юркевич Ю.М. та ін. Особисті немайнові права особи: навч. посібник / за ред. А.О. Дутко. ЛьвДУВС, 2021. 444 с.
18. Захист права власності. Правові позиції Верховного Суду: коментарі науковців / О.П. Печений, І.В. Спасибо-Фатєєва та ін., за заг. ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: Екус, 2020. 496 с.
19. Кириченко Ю.В. Договірне право України.: підручник / Кириченко В.М., Кириченко Ю.В., Куракін О.М. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2024. 230 с.
20. Кіріяк О.В., Пацурківський Ю.П., Гудима-Підвербецька М.М. Цивільне право (загальна частина): навчальний посібник. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
21. Коротюк О.В. Спадщина з іноземним елементом: практичний посібник. К.: ОВК, 2023. 236 с.
22. Кухарев О.Є. Спадкове право України: підручник. К.: Алерта, 2020. 362 с.
23. Майданік Р. А. Речове право: підручник. К.: Алерта, 2019. 1102 с.
24. Макаришева Т.С., Фелик В.І., Шишка О.Р., Шишка Р.Б. Право інтелектуальної власності України: підручник. Київ: Ліра-К, 2025. 620 с.

25. Маркович Х.М., Павлюк Н.М. Особливості укладання окремих видів договорів у цивільному праві України: навчальний посібник. Київ: НУБіП, 2023. 243 с.
26. Матійко М.В. Окремі приватноправові аспекти особистої таємниці з огляду на сучасний стан інформаційної безпеки. *Часопис цивілістики*. 2021. №40. С.23-29.
27. Маркович Х.М., Павлюк Н.М. Спадкове право України: навчальний посібник. Київ: Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2023. 169 с.
28. Матійко М.В. Окремі функціональні аспекти права власності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №8. С. 10-144.
29. Мінченко Д.А. Досягнення *restitutio in integrum* при виконанні рішень Європейського суду з прав людини в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Юриспруденція». № 63 - 2023. с.126-130.
30. Мічурін Є.О. Цивільне право. Загальна частина: навчальний посібник для підготовки до іспитів. Харків: Право, 2022. 234 с.
31. Мічурін Є.О., Шишка О.Р. Цивільне право. Альбом схем: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1. Вид. 6-те, перероблене. Харків : Право, 2022. 220 с.
32. Мічурін Є.О., Шишка О.Р. Цивільне право. Альбом схем: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 2. Вид. 6-те, перероблене. Харків: Право, 2022. 250 с.
33. Никифорак В.М., Процьків Н.М. Цивільне право України (особлива частина): навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
34. Оновлення регулювання приватних відносин: проблеми і перспективи: монографія / за заг. ред. О.О. Кота, А.Б. Гриняка, М.М. Великанової. Київ: Алерта, 2024. 296 с.
35. Покровська А. О. Самозахист у договірних відносинах: монографія. Харків: Екус, 2024. 232 с.
36. Попова С.О. Особисті немайнові права юридичної особи: реалії сьогодення: монографія. К.: Право, 2023. 360 с.
37. *Приватне право в умовах війни*: матер. всеукр. наук. конф. (Одеса, 15 листопада 2022 р.) / за заг. ред.: д.ю.н., проф. Є. Харитонова, д.ю.н., проф. І. Давидової; НУ «ОЮА». Одеса: Фенікс, 2022. 1004 с.
38. *Приватне та публічне право в умовах війни*: матер. круглого столу (Миколаїв, 20 травня 2023 р.) / відп. за вип. Б. В. Фасій; Нац. ун-т «Одес. юрид. академ.». Одеса: Юридична література, 2023. 240 с.
39. *Проблеми здійснення та захисту цивільних прав в умовах воєнного стану*: монографія / за ред.: Є.О. Харитонова, О.І. Харитонової, К.Г. Некіт; упор.-укл. Ю.С. Маршук; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2023. 336 с.
40. Ромовська З.В. Українське цивільне право. Договірне право: академічний курс. Львів: ПАІС, 2020. 528 с.
41. Рябченко О.П., Сопілко І.М. До питання формування концепції захисту прав людини під час воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 2023. № 4. С.414-417.
42. Сліпченко А.С. Цивільний оборот речей: монографія. Харків: Екус, 2024. 240 с.
43. Спадкове право: кризь призму судової практики: монографія / за заг. ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: Екус, 2022. 536 с.
44. Спадкове право: національні, порівняльні та міжнародні аспекти / за ред. С.Я. Фурси. К.: Алерта, 2025. 576 с.
45. Спасибо-Фатєєва І.В. Право власності. Способи захисту кризь призму судової практики: монографія. Х.: ЕКУС, 2023. 616 с.

46. Спасибо-Фатєєва І.В. Цивільне право. Загальна частина: курс лекцій. Х.: ЕКУС, 2021. 448 с.
47. Спасибо-Фатєєва І.В. Цивільне право. Особлива частина. Х.: ЕКУС, 2022. 640 с.
48. *Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності: матеріали ХХІІІ наук.-практ. конф., присвяч. 103-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харківського юридичного інституту (1962–1987 рр.) В.П. Маслова* (Харків, 7 лют. 2025 р.). Харків: ЕКУС, 2025. 367 с.
49. Тенденції становлення та розвитку зобов'язального права: колективна монографія / Анікіна Г.В., Абросімов С.А., Бабійчук В.М. та ін.; голов. ред. С.Д. Гринько. Хмельницький: Видавництво Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. 668 с.
50. Тетарчук І.В. Зобов'язальне право України: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 212 с.
51. Тетарчук І.В. Цивільне право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Центр навчальної літератури, 2021. 228 с.
52. Тетарчук І.В., Дяків Т.О. Зобов'язальне право України: навчальний посібник для підготовки до ісп. К.: Центр навчальної літератури, 2021. 192 с.
53. Харитонов Є.О., Харитонова О.І. Приватне право як концепт. Одеса: Фенікс, 2023. 446 с.
54. *Цивільне право України: нові виклики і перспективи розвитку: матеріали ХVІІІ міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 98-й річниці з дня народж. В.П. Маслова* (Харків, 28 лютого 2020 р.). Харків: Право, 2020. 480 с.
55. Цивільне право України: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / кол. авт.; за ред. проф. Є.О. Харитонова, І.В. Давидової. Одеса: Гельветика, 2021. 388 с.
56. *Цивільне право України: погляд у майбутнє: збірник наукових праць до 70-річчя з дня народження Наталії Семенівни Кузнецової* / за заг. ред. Р.О. Стефанчука, О.О. Кота / Інститут правотворчості та науково-правових експертиз НАН України. Одеса: Юридика, 2024. 622 с.
57. *Цивільне право України: погляд у майбутнє: збірник матеріалів ХІІІ Міжнародного цивілістичного форуму* (Київ, 04 квітня 2024 р.) / Інститут правотворчості та науково-правових експертиз НАН України. Одеса: Юридика, 2024. 160 с.
58. Цивільне право (особлива частина): навч. посібник / за заг. ред.: Н.М. Процьків, В.М. Никифорака. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
59. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / за ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 796 с.
60. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / за ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 2. Особлива. Київ: Ліра-К, 2022. 948 с.
61. Цивільний процес : навч. посіб. для підготовки студентів 3-го та 4-го курсів бакалаврату літо 2022 року / [уклад. К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін.] ; за заг. ред. проф. К. В. Гусарова. – Харків : ТОВ «Оберіг», 2020. – 229 с.
62. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.
63. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич;

за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 240 с.

64. Цивільний процес: Підручник / За заг. ред. Заборовського В.В., Булеци С.Б., Фазикоша В.Г. та ін. Одеса, Гельветика, 2022, 932 с.

65. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Вид. 4-те, перероб. та доп. / За заг. ред. д. ю.н., професора, академіка Академії наук вищої школи України М. М. Ясинка. Київ : Алерта, 2024. 928 с.

66. Цивільний процесуальний кодекс України : наук.-практ. коментар / Н.Ю. Голубєва, І.В. Андронов, І.В. Венедіктова та ін. ; Нац. ун-т "Одеська юридична академія" ; за заг. ред. і передм. Неллі Юрїївна Голубєва. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 838 с. – (Науково-практичний коментар).

67. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар / за ред.: Є.О. Харитонов, О.М. Калітенко. Київ: Норма права, 2023. 1424 с.

68. Чернега В.М. Актуальні проблеми цивільного права та процесу: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2024. 254 с.

69. Чернега В.М. Цивільне право: національне, міжнародне, зарубіжне, порівняльне: підручник. К.: Ліра-К, 2025. 498 с.

70. Чернописька В.З. Цивільне право. Ч. I.: підручник. Львів: Растр-7, 2023. 324 с.

71. Якубівський І.Є. Цивільно-правовий режим об'єктів, згенерованих штучним інтелектом. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2024. № 82: ч.1. С. 355-361.

Нормативно-правові джерела:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.

3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) від 04 листопада 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_004.

4. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text.

5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

6. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/conv#n9346>

7. Земельний кодекс від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2768-14>.

8. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

9. Кодекс торговельного мореплавства України від 23 травня 1995 р. № 176/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/176/95-%D0%B2%D1%80>.

10. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2597-19>.

11. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3393-17>.

12. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року № 2947-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.

13. Основи законодавства України про охорону здоров'я: закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12/card2#Card>.

14. Про автомобільний транспорт: закон України від 05 квітня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>.
15. Про авторське право і суміжні права: закон України від 01 грудня 2022 р. № 2811-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2811-20>.
16. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.
17. Про архітектурну діяльність: закон України від 20 травня 1999 р. № 687-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/687-14>.
18. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: закон України від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2258-19>.
19. Про банки і банківську діяльність: закон України від 07 грудня 2000 р. № 2121-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2121-14>.
20. Про благодійну діяльність та благодійні організації: закон України від 05 липня 2012 р. № 5073-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/5073-17>.
21. Про виконавче провадження: Закон України від 2 червня 2016 р. № 3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>.
22. Про використання доменних імен у спеціальному публічному домені.gov.ua: закон України від 28 липня 2023 р. № 3284-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3284-20#Text>.
23. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності: закон України від 20 березня 2023 р. № 2974-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2974-20#Text>.
24. Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини від 08 листопада 2023 р. № 3449-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3449-20>.
25. Про всеукраїнський референдум: закон України від 26 січня 2021 р. № 1135-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-20#Text>.
26. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: закон України від 01 липня 2010 р. № 2397-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2398-17>.
27. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: закон України 01 липня 2002 р. № 1952-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1952-15>.
28. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків: закон України 25 серпня 2005 р. № 2866-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2866-15>.
29. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: закон України від 15 квітня 2014 р. № 1207- VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1207-18>.
30. Про залізничний транспорт: закон України від 04 липня 1996 р. № 273/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/273/96-%D0%B2%D1%80>.
31. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині: закон України від 17 травня 2018 р. № 2427-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2427-19>.
32. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: закон України від 05 травня 1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/80/94-%D0%B2%D1%80>.
33. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права (або) суміжних прав: закон України від 15 травня 2018 р. № 2415-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2415-19>.

34. Про захист персональних даних: закон України від 01 червня 2010 р. № 2297-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2297-17>.
35. Про інформацію: закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2657-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2657-12>.
36. Про медіа: закон України від 13 грудня 2022 р. № 2849-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2849-20>.
37. Про міжнародне приватне право: закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2709-15>.
38. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>.
39. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 р. № 4002-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>.
40. Про нотаріат: закон України від 02 вересня 1993 р. № 3425-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3425-12>.
41. Про оренду землі: закон України від 06 жовтня 1998 р. № 161-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/161-14>.
42. Про основні засади житлової політики: закон України від 13 січня 2026 р. № 4751-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4751-20#Text>.
43. Про охорону дитинства: закон України від 26 квітня 2001 р. № 2402-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2402-14>.
44. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб: закон України від 09 вересня 2025 р. № 4196-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20/card2#Card>.
45. Про правовий режим воєнного стану: закон України 12 травня 2015 р. № 389-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
46. Про правову охорону географічних зазначень: закон України від 16 червня 1999 р. № 752-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14>.
47. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: закон України від 15 грудня 1993 р. зі змінами URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.
48. Про охорону прав на промислові зразки: закон України від 15 грудня 1993 року зі змінами URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>.
49. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: закон України від 5 листопада 1997 р. № 621/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
50. Про охорону прав на сорти рослин: закон України від 21 квітня 1993 року № 3116- XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12> Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: закон України від 15 грудня 1993 р. № 3689-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.
51. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: закон України від 21 січня 1994 р. № 3857-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3857-12>.
52. Про прокуратуру: закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>.
53. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: закон України від 11 листопада 2003 р. № 1382-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1382-15>.
54. Про страхування: закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1909-20>.
55. Про судовий збір: закон України від 8 липня 2011 р. № 3674-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>.
56. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>.

57. Про третейські суди: закон України від 7 червня 2001 р. № 2491-III (зі змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>.

58. Про введення воєнного стану в Україні: указ Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/64/2022>.

59. Про внесення змін до Порядку державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі: постанова Кабінету Міністрів України від 16 серпня 2022 р. № 914 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/914-2022-%D0%BF#Text>.

60. Про граничні розміри компенсації витрат, пов'язаних з розглядом цивільних, адміністративних та господарських справ, і порядок їх компенсації за рахунок держави: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.2006 р. № 590. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2006-п#Text>.

61. Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації: постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2022 р. № 187 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187-2022-%D0%BF#Text>.

62. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: рішення Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 № 1845/0/15-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>.

63. Про Заяву Верховної Ради України «Про вчинення Російською Федерацією геноциду в Україні»: постанова Верховної Ради України від 14 квітня 2022 р. № 2188-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2188-20>.

64. Про затвердження Порядку державної реєстрації заповітів, спадкових договорів і заведених спадкових справ у Спадковому реєстрі: постанова Кабінету Міністрів України від 11 травня 2011 р. № 491 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2011-%D0%BF#Text>.

65. Про затвердження Порядку розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені та по батькові) фізичної особи: постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2007 р. № 915 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/915-2007-%D0%BF#Text>.

66. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: постанова Пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1995 р. № 4 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/v0004700-95/ed19950331>.

67. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації юридичної особи: постанова Пленуму Верховного Суду України від 27 лютого 2009 р. № 1 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text.

68. Про удосконалення системи планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я в Україні: наказ Міністерства охорони здоров'я України та Національної академії медичних наук України від 29 листопада 2013 р. № 1030/102 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2162-13#Text>.

69. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів у сфері нотаріату: наказ Міністерство юстиції України від 11 березня 2022 р. № 1118/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0325-22#Text>.

70. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: наказ Міністерства юстиції України від 22 лютого 2022 р. № 296/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text>.

71. Про внесення змін до Положення про Спадковий реєстр: наказ Міністерства юстиції України від 22 лютого 2021 р. № 578/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0244-22#Text>.

	<p>72. Про затвердження Порядку застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні: наказ Міністерства охорони здоров'я від 09 вересня 2013 р. № 787 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1697-13#Text.</p> <p>73. Про затвердження Порядку надання комплексної медичної допомоги вагітній жінці під час небажаної вагітності, форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24 травня 2013 р. № 423 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-13#Text.</p> <p>74. Спадковий договір: роз'яснення Міністерства Юстиції України від 12 лютого 2013 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001323-13#Text.</p>
--	---

<p>Список допоміжних джерел</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Верес І.Я., Юркевич Ю.М. Зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. <i>Socio-Economic Relations in the Digital Society</i>. 2025. Vol. 3, no. 57. P. 115–125. 2. Діяльність в інтересах іншої особи в умовах війни: цивілістичні аспекти : кол. монографія за ред. проф. Є.О. Харитонова, проф. І.В. Давидової. Одеса: Фенікс, 2022. 180 с. 3. Білоус Т.Й. Регулювання спадкових відносин в Україні та країнах ЄС. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету</i>. 2024. № 86 (Ч. 2). С. 27-31. 4. Борисова В.І. Оновлення Цивільного кодексу України: зміни до загальних положень про юридичну особу. <i>Нове українське право</i>. 2023. № 1. С. 40-47. 5. Василів С.С. Нотаріальна діяльність в Україні: навчальний посібник. Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2023. 204 с. 6. Васильєв С. В. Звернення до суду: алгоритм процесуальних дій (адміністративна юрисдикція): навчальний посібник. Київ: Алерта, 2021. 342 с. 7. Васильєв С.В. Порівняльний цивільний процес: підруч. Київ: Алерта, 2015. 352 с. 8. Великанова М.М. Правові наслідки недійсності правочинів: реституція чи кондиція? <i>Нове українське право</i>. 2023. № 1. С. 54-59. 9. Великанова М.М. Перевертун О.В. Переддоговірні спори та переддоговірна відповідальність у цивільному праві. <i>Нове українське право</i>. 2024. № 4. С. 59-64. 10. Ворожінський Я.В. Актуальні питання інституту визнання необґрунтованими активів. <i>Київський часопис права</i>, 2021. № 4. С. 94-102. 11. Голубєва Н. Ю., Андронов І.В., Волкова Н. В., Яніцька І. А. Доказування та докази в цивільному судочинстві : навч.-метод. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. [Електронне видання] / Н. Ю. Голубєва, І. В. Андронов, Н. В. Волкова, І. А. Яніцька; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2024. 80 с. 12. Голубєва Н.Ю., Сулейманова С.Р., Бут І.О., Полуніна О.О. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів: навч.-метод. посіб. Одеса: Фенікс, 2023. 134 с. 13. Грибачова І.П., Соколенко О.П. Електронні правочини. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2021. № 12. С. 121-123. 14. Гудима-Підвербецька М., Калаур І. Юридична природа цінних паперів: концептуальні основи та нові погляди. <i>Приватне право і підприємництво</i>. 2024. № 24. Ч. 2. С. 116-125. 15. Деркач І.М. Правова природа зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями або бездіяльністю органів прокуратури. <i>Нове українське право</i>. 2024. № 2. С. 163-169. 16. Дзера І.О. Санкції у цивільному праві України: проблеми теорії та судової практики. Київ: Дакор, 2022. 540 с.
---------------------------------	---

17. Дзера І.О. Система цивільно-правових санкцій у загальній частині Цивільного кодексу України. *ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Юридичні науки. 2020. № 1. С. 17-23.
18. *Договір як універсальна форма правового регулювання*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (Івано-Франківськ, 26 березня 2021 р.). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, 2021. 153 с.
19. Добрянська Н.В. Особливості укладення цивільно-правових договорів в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*, 2024. Том 35 (74). № 3. С. 32-36.
20. Карпенко Р.В. Еволюція речового права України. *Право і суспільство*. 2024. Т. 1. № 1. С. 49-53.
21. Коросташивець Ю. Г. Окреме провадження в цивільному процесуальному праві: посіб. для закл. вищ. освіти / Ю. Г. Коросташивець, Д. І. Минюк, О. Ю. Минюк; Міжрегіональна Академія управління персоналом. - Київ : Вид-во Людмила, 2024. 143 с.
22. Кіріяк О.В. Співвідношення понять «термін» і «момент у часі» за цивільним законодавством України. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 3. С. 32-36.
23. Кравчик М.Б. Сучасні тенденції спадкового права України. *Право і суспільство*. 2022. № 6. С. 92-96.
24. Кройтор В.А. Наказне провадження як окремий вид спрощеного провадження в цивільному судочинстві України // Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство» Випуск № 01, 2025, с. 189-193.
25. Кройтор В.А. Особливості визнання спадщини відумерлою в доктрині цивільного права та практиці правозастосування *Аналітично-порівняльне правознавство*, 2024. №5. С. 182-187.
26. Кройтор В. А. Принципи цивільного судочинства та їх система: проблеми сучасної теорії і практики: монографія / В. А. Кройтор. Харків : Право, 2020. 672 с.
27. Крук Є.В. Гарантії притягнення суб'єктів вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення до цивільно-правової відповідальності. *Актуальні проблеми держави і права*, 2022. № 93. С. 11-19.
28. Медведєва М. Юрисдикційні імунітети держав у контексті відшкодування росією шкоди, завданої Україні внаслідок збройної агресії. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 1 (122). С. 44-52.
29. Музика-Стефанчук О.А., Музика Л.А., Стефанчук М.О. Юридична оцінка наслідків завдання шкоди майновим інтересам України внаслідок російської агресії. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 2. С. 231-238.
30. Оновлення регулювання приватних відносин: проблеми і перспективи: монографія / за заг. ред. О.О. Кота, А.Б. Гриняка, М.М. Великанової. Інститут правотворчості та науково-правових експертиз НАН України. Київ: Алерта, 2024. 296 с.
31. Оновлення Цивільного кодексу України: формування підходів: колективна монографія. / за ред. проф. Довгерта А.С. і проф. Харитоновна Є.О. Одеса: Гельветика, 2020. 674 с.
32. Павлюк Н.М. Правова природа та поняття цивільних правовідносин: загальнотеоретичне дослідження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 3. С. 100-102.
33. Панченко С.В. Принципи здійснення цивільних прав у динаміці договірної зобов'язання. *Аналітично-порівняльне правознавство*, 2024. №5. С. 204-209.

34. Панченко С.В. Особливості здійснення цивільних прав учасників в договорах купівлі-продажу. *Аналітично-порівняльне правознавство*, 2024. № 6. С. 270-276.
35. Парасюк М.В. Про деякі проблеми цивільного права. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2023. № 36. С. 210-216.
36. Пастернак В.М. Поняття «легат» в спадковому праві України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. № 86, ч. 5. С. 387–391.
37. *Питання інтелектуальної власності*: збірник аналітичних матеріалів. № 23. Київ: НДІ ІВ НАПрН України, 2025. 70 с.
38. Подвірна О.В. Строки та терміни у цивільному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С. 66-68.
39. Пономаренко О. М. Дифамація: як правильно обрати ефективний спосіб захисту (на підставі аналізу практики ЄСПЛ та Верховного Суду). *Круглий стіл до 18 Дня юриста «Права та основоположні свободи у контексті євроінтеграції України»* (Київ, 4 жовтня 2023 р.). Київ, 2023. С. 52-56.
40. Попов В. А., Морозова А. О. Цивільно-правовий договір як регулятор цивільних відносин: поняття, форма та особливості укладення. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: *Юридичні науки*. 2020. № 4. С. 102-108.
41. Примак В.Д. Ефективність механізму цивільно-правової відповідальності як передумова утвердження соціального спрямування економіки. *Приватне право і підприємництво*. 2024. № 24. С. 176-183.
42. *Рекодифікація речового права*: збірник матеріалів XIV Міжнародного цивілістичного форуму (Київ, 16 травня 2025 р.). Одеса: Юридика, 2025. 200 с.
43. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів*: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Суми, 18-19 травня 2023 р.) / редкол.: А. М. Куліш, В. В. Миргород-Карпова, А. В. Стеблянко. Суми: СумДУ, 2023. 366 с.
44. Сафончик О. Право на життя в системі особистих немайнових прав фізичних осіб. *Юридичний вісник*. 2025. № 2. С. 84-92.
45. Стефанчук М.О. Цивільно-правові механізми забезпечення захисту прав людини на життя в умовах збройних конфліктів. *Академічні візії*. 2024. №28. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10608473>.
46. Стефанчук М.О. Спадковий договір за законодавством України та зарубіжних країн. *Юридична Україна*. 2024. №1. С. 22-30.
47. Стефанчук М.О. Зміст права людини на охорону здоров'я. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 144-148.
48. Стрілець М.І. Зміст та істотні умови договору про надання фріланс-послуг. *Часопис цивілістики*. 2025. № 57. С. 30-34.
49. Судові експертизи у цивільному та господарському провадженні: теорія та практика : монографія / С. Тюленев, Г. Спіцина, Е. Сімакова-Єфремян, І. Петрова, В. Хоша; Національний науковий центр "Інститут судових експертиз імені Заслуженого професора М. С. Бокаріуса". - Харків : ННЦ "ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса", 2023. - 387 с.
50. Сучасні виклики для приватного права України: європеїзація, диджиталізація, війна: збірник наук. праць за результатами Другої Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ–Хмельницький, 13 грудня 2024 р.) / за заг. ред. О.Д. Крупчана. Київ: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2024. 123 с.
51. *Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності: матеріали цивільно-правової відповідальності: матеріали XXIII науково-практичної конференції, присвяченої 103-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента АН УРСР, ректора Харківського*

- юридичного інституту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова (м. Харків, 7 лютого 2025 р.). Харків: ЕКУС, 2025. 367 с.
52. Теорія доказового права: науково-практичний посібник (монографія); за заг. ред. д.ю.н., проф., акад. Академії наук Вищої школи України М. М. Ясинка. Київ: Алерта. 2021. 426 с.
53. Татулич І.Ю. Особливості процесу доказування у справах окремого провадження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 9. С. 104-107.
54. Федосєв П. Поняття та сутність у сфері оновлення цивільного законодавства України. *Юридичний вісник*. 2021. № 5. С. 71-77.
55. Філонова Ю.М., Яроцький В.Л. Зустрічні договірні зобов'язання у цифровому сегменті цивільного обороту за законодавством України. *Академічні візії*. 2024. Вип. 32. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1383/1278>.
56. Хряпченко В.П. Актуальні проблеми цивільного права України у контексті євроінтеграції. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 8 (8). С. 214-225.
57. Цибань А.А. До питання цивільно-правової відповідальності за порушення виконання договору про надання послуг із централізованого опалення. *Київський часопис права*, 2022. № 4. С. 143-148.
58. Цибань А.А. Цивільно-правовий та адміністративний аспект обмежувальних заходів протидії домашньому насильству. *Часопис цивілістики*. 2025. № 56. С. 93-98.
59. Цивільний процес: теорія і практика. Концепції вчених з удосконалення законодавства про цивільне судочинство. Монографія. / за заг. ред. Фурси С.Я., Бичкової С.С. Київ: Алерта, 2023. 640 с.
60. Чаплик І.Д. Ознаки реєстрації за цивільним законодавством України. *Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції* (Львів, 10 грудня 2021 р.). ЛьвівДУВС, 2021. С. 384-387.
61. Шевченко В. С. Актуальні проблеми цивільного права та процесу. *Український політико-правовий дискурс*. 2025. Вип. 13. URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/349/250>.
62. Шипков Є.О. Цивільні правовідносини та цифровізація. *Часопис цивілістики*. 2025. № 57. С. 109-113.
63. Шишка Н.В. Щодо відшкодування шкоди, завданої використанням технологій штучного інтелекту: стан правового регулювання в Україні та досвід ЄС. *Проблеми цивільного права та процесу: тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 98-й річниці від дня народження О.А. Пушкіна* (Вінниця, 19 травня 2023 р.). Вінниця. 2023. С. 272-279.
64. Шрамко С.С. Правові механізми відшкодування шкоди жертвам воєнного конфлікту в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2024. № 84, ч. 4. С. 371–376.
65. Штефан А.С. *Acquis* Європейського Союзу у сфері авторського права і суміжних прав: монографія; Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України. К., Інтерсервіс, 2025. 164 с.
66. Якубівський І.Є. Цивільно-правовий режим об'єктів, згенерованих штучним інтелектом. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. Серія: Право. 2024. № 82. Ч.1. С. 355-361.
67. Ясинок Д.М. Судова правотворчість та її межі в цивільному судочинстві України: монографія / Д. М. Ясинок. К. : Алерта, 2024. 225 с.

Інформаційні
ресурси в
Інтернеті

1. URL: <https://www.president.gov.ua> – Офіційне інтернет-представництво Президента України
2. URL: <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний вебсайт Верховної Ради

	<p>України</p> <p>3. URL: http://www.kmu.gov.ua – Урядовий портал – єдиний вебпортал органів виконавчої влади України</p> <p>4. URL: https://ombudsman.gov.ua – Уповноважений Верховної Ради з прав людини</p> <p>5. URL: http://www.minjust.gov.ua – Міністерство юстиції України</p> <p>6. URL: https://supreme.court.gov.ua – Верховний Суд України</p> <p>7. URL: https://ccu.gov.ua/index.php - Конституційний Суд України</p> <p>8. URL: http://www.scourt.gov.ua/ – Судова влада України</p> <p>9. URL: https://reyestr.court.gov.ua/ – Єдиний державний реєстр судових рішень України</p> <p>10. URL: http://www.echr.coe.int/ – European Court of Human Rights</p> <p>11. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_9329 – Рішення щодо України, винесені Європейським судом з прав людини</p> <p>12. URL: www.niss.gov.ua – Національний інститут стратегічних досліджень</p> <p>13. URL: http://parlament.org.ua/ – Лабораторія законодавчих ініціатив</p> <p>14. URL: http://lib.rada.gov.ua – Бібліотека Верховної Ради України</p> <p>15. URL: http://www.lsl.lviv.ua – Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника</p> <p>16. URL: http://www.nbu.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського</p>
--	--

6. Контрольні заходи

<p>Методи діагностики знань (контролю)</p>	<p>Поточний контроль знань здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань студентів.</p> <p>Методи поточного контролю: Усне опитування здобувачів вищої освіти, вирішення практичних завдань, тестові завдання, проектний метод (складання типових документів); кейс-метод, ситуаційні завдання, ділові ігри.</p> <p>Проміжний контроль. Проводиться після вивчення відповідних тем або блоку тем з метою з'ясування ступеню засвоєності здобувачами вищої освіти відповідного об'єму опрацьованого та вивчення матеріалу та подальшої оцінки рівня отриманих знань.</p> <p>Форми проведення проміжного контролю: контрольна робота, колоквиум.</p> <p>Індивідуальне завдання. Підготовка есе, реферату (тез доповіді) або презентації з питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Аналіз законодавства та судової практики. Здобувач освіти самостійно обирає об'єкт та предмет дослідження.</p> <p>Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою та підготовка доповіді, у якій дається зведена характеристика певного питання, проблеми, теми, що базується на інформації, здобутій із документів.</p> <p>Підсумковий контроль. Проводиться у формі екзамену.</p>
--	---

Схема нарахування балів (складові оцінювання результатів навчання)

Пункт оцінки	% підсумкової оцінки або максимальна оцінка в балах	Групове чи індивідуальне оцінювання	Посилання на РН
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	60		

• усне опитування	30	Групове та індивідуальне	ПРН 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 20, 21
• індивідуальні завдання	15	Індивідуальне	РН 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 20, 21
• вирішення практичних завдань	15	Індивідуальне	РН 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 20, 21
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	40		
• письмова компонента	20	Індивідуальне	РН 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 20, 21
• усна компонента	20	Індивідуальне	РН 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 20, 21

Шкала та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Значення оцінки ЕКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною Шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		

35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

7. Інші застереження щодо вивчення освітнього компонента

Вимоги викладача:	<p>Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, самостійна робота та опрацювання рекомендованої літератури і матеріалів є необхідною умовою.</p> <p>Користування електронними пристроями (телефони, планшетні ПК тощо) під час аудиторної роботи дозволяється тільки з дозволу викладача та у відповідних до навчального курсу цілях.</p>
-------------------	---

Припущення основних проблем, пов'язаних з реалізацією курсу	<p>Великий обсяг законодавчої бази та літератури, необхідної для засвоєння, динамічність внесення змін та доповнень до нормативно-правових актів. Наявність значного різноманіття наукових поглядів з приводу питань, що вивчаються в межах курсу.</p> <p>Можливе певне ускладнення при вивченні матеріалу стосовно методологічних підходів при співвідношенні вітчизняних та зарубіжних наукових концепцій з точки зору специфіки недостатнього рівня їх соціокультурної обумовленості та недостатнього рівня понятійно-категоріального апарату у студентів.</p> <p>Також передбачаються деякі труднощі в роботі з новітньою літературою та матеріалами іноземною мовою у студентів з низьким рівнем відповідного мовного знання.</p>
---	--